Inclusie & diversiteit in Erasmus+ Workshop

Isabella Livoti

22/10/2026

EUROPESE UNIE

Erasmus+ | epos

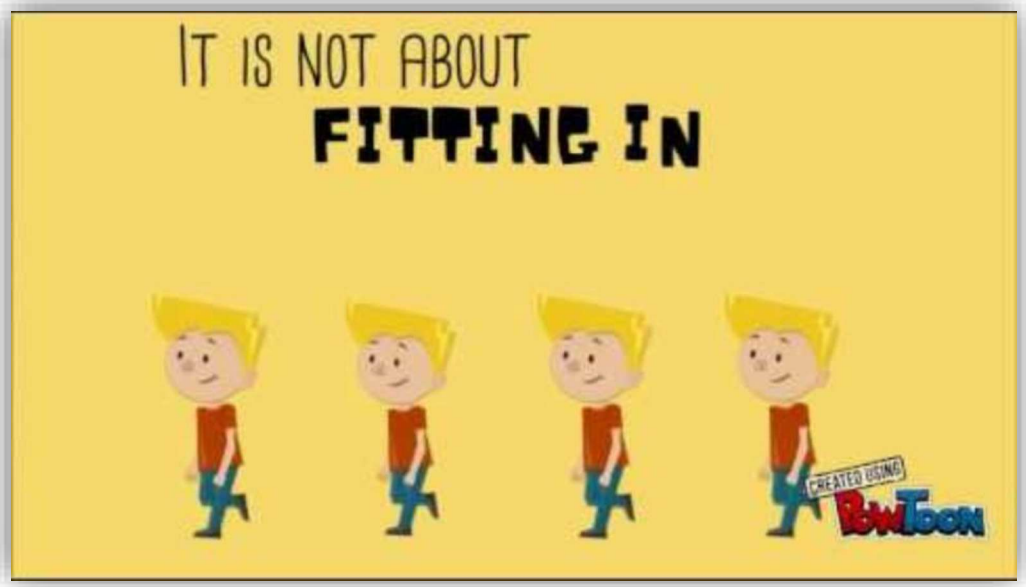
IT IS NOT ABOUT
FITTING IN
CREATED USING
BOWTOON

Inclusie workshop

- Inclusie en diversiteit in Erasmus+
- True or false?
- Jullie zijn aan zet!

Horizontale prioriteiten

- Inclusie en diversiteit
- Milieu en bestrijding van klimaatverandering
- Deelname aan het democratische proces, gemeenschappelijke waarden en maatschappelijke betrokkenheid
- Digitale transformatie

Inclusie en diversiteit in Erasmus+

Erasmus+ programme guide

- Alle acties in het kader van het programma hebben tot doel gelijke kansen en gelijke toegang, inclusie, diversiteit en billijkheid te bevorderen. Organisaties en kansarme deelnemers vervullen een centrale rol in deze doelstellingen en het programma voorziet dan ook in mechanismen en middelen om hen te helpen bij de verwezenlijking ervan. Bij het ontwikkelen van hun projecten en activiteiten moeten organisaties een inclusieve aanpak hanteren en zo toegankelijk zijn voor een breed scala aan deelnemers.

- Om deze beginselen in de praktijk te brengen, is het kader van inclusiemaatregelen[1] ontwikkeld, alsook de strategie inzake inclusie en diversiteit[2] die alle programmagebieden bestrijkt, om zo de toegang tot financiering voor een breder scala aan organisaties te vergemakkelijken en meer kansarme deelnemers beter te bereiken. Het kader en de strategie voorzien tevens in de ruimte en mechanismen voor projecten die gericht zijn op aan inclusie en diversiteit gerelateerde kwesties. De strategie heeft tot doel de belemmeringen weg te nemen waar de verschillende doelgroepen mogelijk mee te kampen hebben bij de toegang tot dit soort mogelijkheden, zowel binnen Europa als daarbuiten.

Erasmus Quality standards

- de begunstigde organisaties moeten de beginselen van inclusie en diversiteit in alle aspecten van hun activiteiten in acht nemen. De begunstigde organisaties moeten zorgen voor eerlijke en gelijke voorwaarden voor alle deelnemers.

- Waar mogelijk moeten de begunstigde organisaties kansarme deelnemers actief inzetten en betrekken bij hun activiteiten. De begunstigde organisaties moeten daartoe maximaal gebruikmaken van de instrumenten en de financiering die door het programma worden verstrekt.

Inclusie en diversiteit in een notendop

Inclusie en diversiteit in een notendop

- Creëren van een omgeving waarin iedereen zich welkom voelt
- Gelijke kansen
- Toegang tot middelen
- Verschillen zien als een kracht
- Volledige potentieel bereiken
- Belemmeringen worden verwijderd

Inclusie- en diversiteitsstrategie van Erasmus+

- Handicaps
- Gezondheidsproblemen
- Onderwijs- en opleidingsstelsels
- Cultuurverschillen
- Sociale belemmeringen
- Discriminatie
- Geografische belemmeringen
- Economische belemmeringen

Inclusie- en diversiteitsstrategie van Erasmus+

Mechanismen ter ondersteuning:

- Inclusie en diversiteit als prioriteiten in het beoordelingsproces
- Voorbereidende bezoeken
- Specifieke financiële steun
- Projectformat en mobiliteitsduur

Mechanismen ter ondersteuning van Inclusie & Diversiteit (I&D) in Erasmus+ - Epos Vlaanderen

Inclusie- en diversiteitsstrategie van Erasmus+

Rol van organisaties

- Netwerken en capaciteitsopbouw
- Rechtvaardige en transparante selectie van deelnemers
- Bewustmaking
- Voorbereiding en ondersteuning van deelnemers in alle projectfasen

Inclusievere projecten

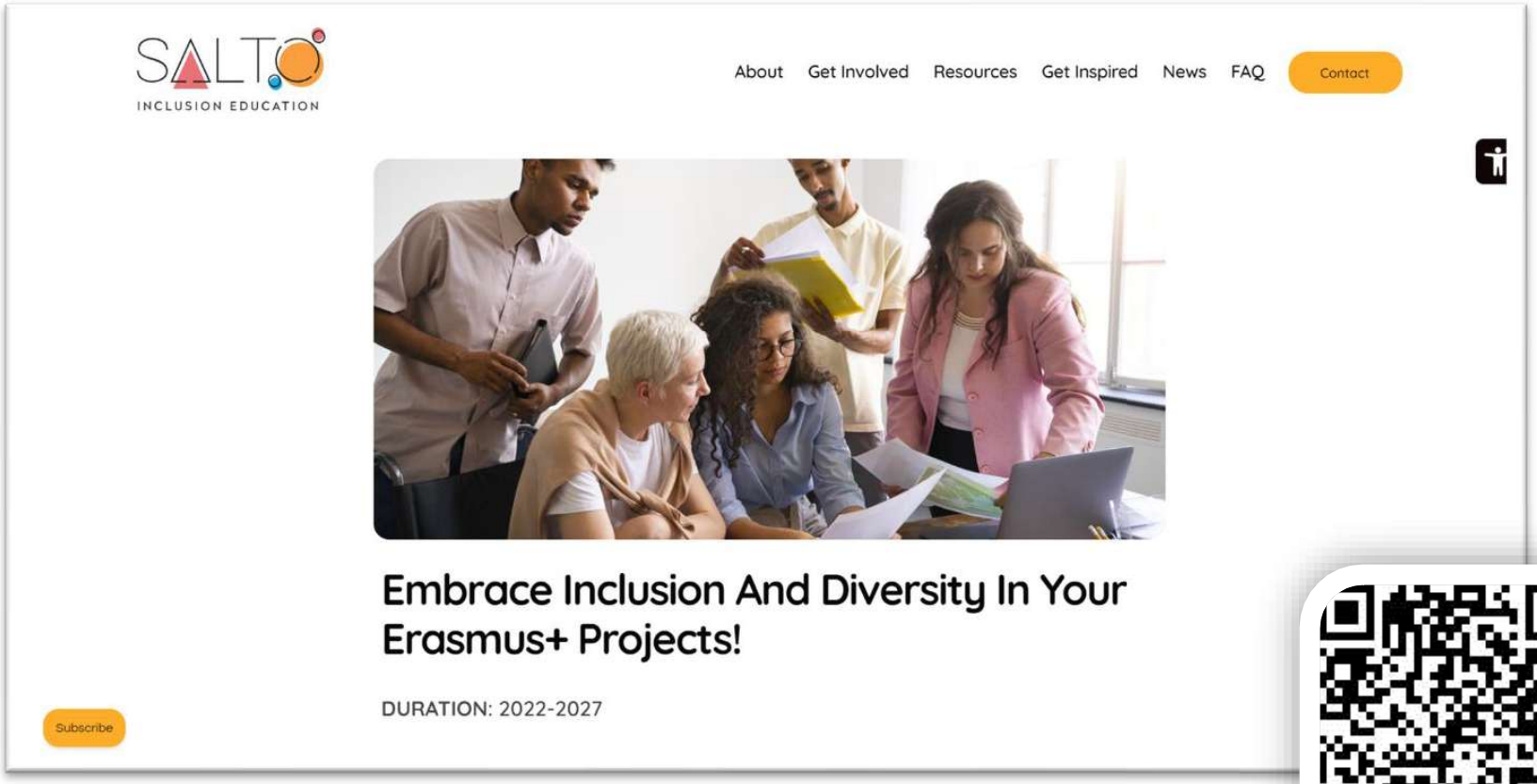

Embrace inclusion and diversity in your Erasmus+ projects! - SALTO Inclusion Education

Roadmap towards active engagement: Inclusion and diversity in Erasmus+

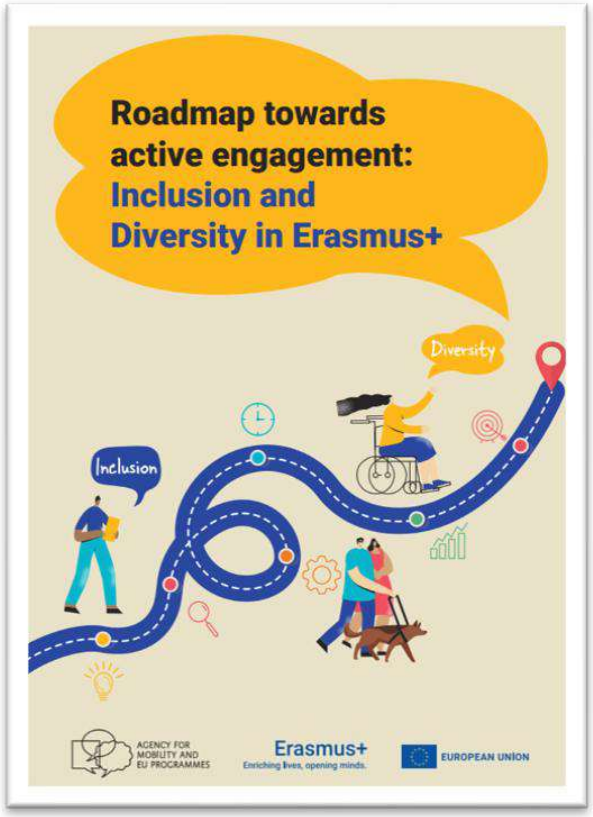

LTA Embrace inclusion

Roadmap towards active engagement - Inclusion and Diversity in Erasmus+ (ampeu.hr)

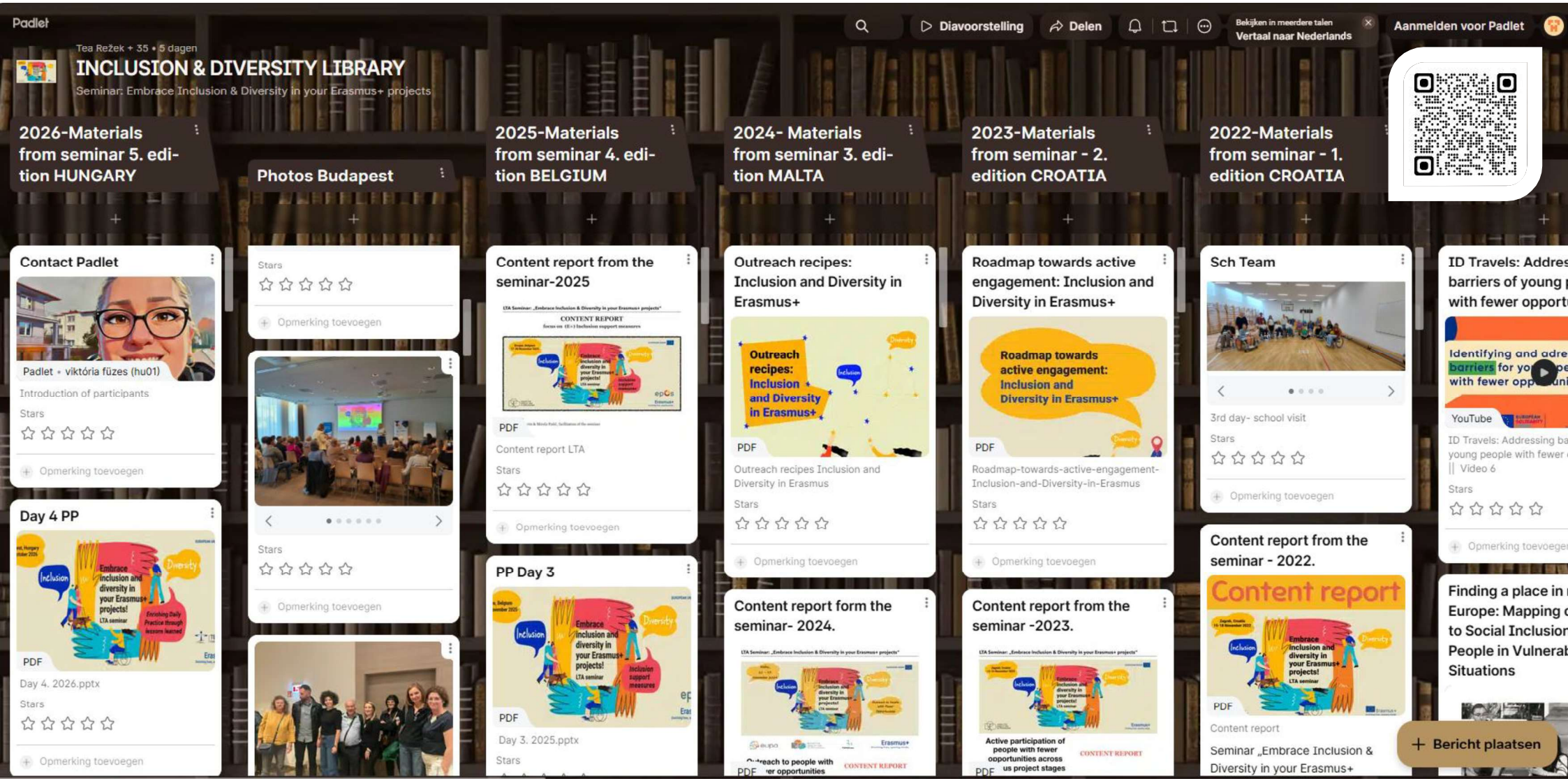
Padlet
Diavoorstelling
Delen
Bekijken in meerdere talen
Vertaal naar Nederlands
Aanmelden voor Padlet
Tea Režek + 35 • 5 dagen
INCLUSION & DIVERSITY LIBRARY
Seminar: Embrace Inclusion & Diversity in your Erasmus+ projects
2026-Materials from seminar 5. edition HUNGARY
Photos Budapest
2025-Materials from seminar 4. edition BELGIUM
2024- Materials from seminar 3. edition MALTA
2023-Materials from seminar - 2. edition CROATIA
2022-Materials from seminar - 1. edition CROATIA
Contact Padlet
Padlet • viktória füzes (hu01)
Introduction of participants
Stars
Opmerking toevoegen
Day 4 PP
PDF
Day 4. 2026.pptx
Stars
Opmerking toevoegen
Stars
Opmerking toevoegen
Stars
Opmerking toevoegen
Content report from the seminar-2025
CONTENT REPORT
PDF
Content report LTA
Stars
Opmerking toevoegen
PP Day 3
PDF
Day 3. 2025.pptx
Stars
Outreach recipes: Inclusion and Diversity in Erasmus+
Outreach recipes: Inclusion and Diversity in Erasmus+
PDF
Outreach recipes Inclusion and Diversity in Erasmus
Stars
Opmerking toevoegen
Content report form the seminar- 2024.
Roadmap towards active engagement: Inclusion and Diversity in Erasmus+
Roadmap towards active engagement: Inclusion and Diversity in Erasmus+
PDF
Roadmap-towards-active-engagement-Inclusion-and-Diversity-in-Erasmus
Stars
Opmerking toevoegen
Content report from the seminar -2023.
Active participation of people with fewer opportunities across us project stages
CONTENT REPORT
Sch Team
3rd day- school visit
Stars
Opmerking toevoegen
Content report from the seminar - 2022.
Content report
PDF
Content report
Seminar „Embrace Inclusion & Diversity in your Erasmus+
ID Travels: Addres
barriers of young
with fewer opportu
Identifying and adre
barriers for yo
with fewer opp
YouTube
ID Travels: Addressing ba
young people with fewer
Video 6
Stars
Opmerking toevoegen
Finding a place in
Europe: Mapping
to Social Inclusion
People in Vulnerab
Situations
+ Bericht plaatsen

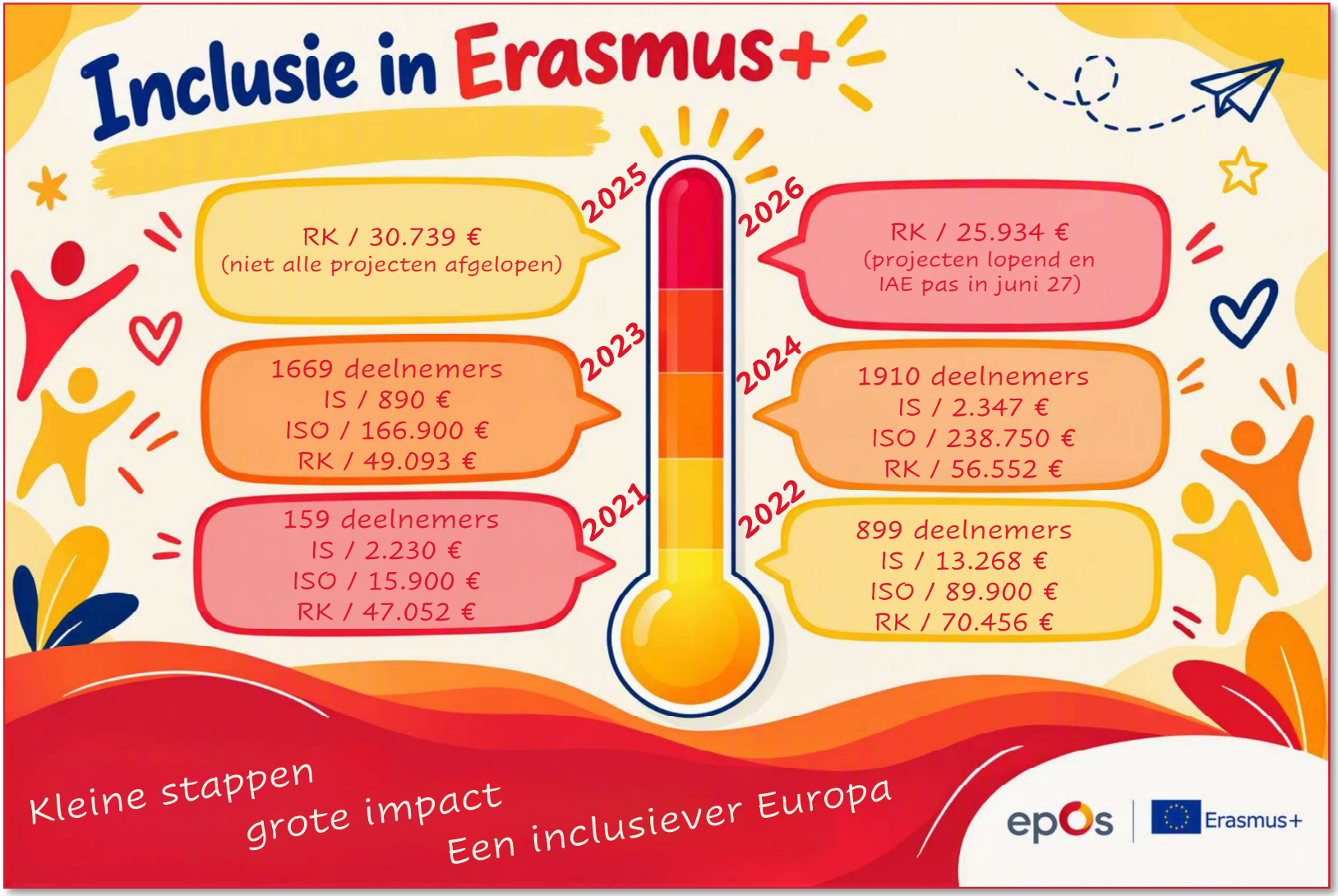
Inclusie in Erasmus+
2025
RK / 30.739 €
(niet alle projecten afgelopen)
2026
RK / 25.934 €
(projecten lopend en
IAE pas in juni 27)
2023
1669 deelnemers
IS / 890 €
ISO / 166.900 €
RK / 49.093 €
2024
1910 deelnemers
IS / 2.347 €
ISO / 238.750 €
RK / 56.552 €
2021
159 deelnemers
IS / 2.230 €
ISO / 15.900 €
RK / 47.052 €
2022
899 deelnemers
IS / 13.268 €
ISO / 89.900 €
RK / 70.456 €
Kleine stappen
grote impact
Een inclusiever Europa
epos
Erasmus+

Rapportering over inclusie

- Voor deelnemers met '**fewer opportunities**' (FO)
  - Definitie (Bibliotheek > Basisdocumenten > E+ > 2026)
- Rapporteer **FO in 2 categorieën** in BM
  - '**Economic barriers**'
    - De deelnemer beantwoordt aan één of meerdere GOK-indicatoren
    - Volwassen lerenden die beantwoorden aan de definitie voor laaggeschoolde volwassen lerenden (in ADU en VET) of een vervangingsinkomen ontvangen.
  - '**Disabilities**'
    - De deelnemer heeft een functiebeperking (ook leerproblemen zoals dyscalculie, dyslexie, taalachterstand en ontwikkelingsstoornissen zoals ASS, DCD, ADHD, enz. vallen hieronder)
- 2 soorten inclusiesteun
  - Inclusiesteun voor **organisaties** (forfait)
  - Inclusiesteun voor **deelnemers** (reële kost) → moet aangevraagd en goedgekeurd zijn!

Waarom mag ik maar 2 categorieën aanduiden? Wat met deelnemers die in de andere categorieën vallen?

Dit werd intern bij Epos beslist om de verwerking van de statistieken te vergemakkelijken.

Je mag deze categorieën heel breed zien. We gaan ervan uit dat alle deelnemers met '***fewer opportunities***' onder 2 categorieën geplaatst kunnen worden.

- ***'Economic barriers'*** = deelnemer die beantwoordt aan minstens één GOK-indicator OF volwassen lerende die beantwoordt aan definitie voor laaggeschoolde volwassene of een vervangingsinkomen ontvangen.
- ***'Disabilities'*** = deelnemer met functiebeperking. Dit mag je heel breed zien. Naast fysieke beperking kan je hier ook leerstoornissen of ontwikkelingsstoornissen onder zetten zoals deelnemers met ASS, DCD, ODD, ADHD…

Eindrapport

- **Bijlagen** bij het eindrapport:
  - VERPLICHT:
    - **Declaration on Honour (DoH)**
  - VERPLICHT INDIEN VAN TOEPASSING:
    - Bewijzen van '**Real costs**' (**moeten vooraf aangevraagd én goedgekeurd zijn**)

Check it out!

Accreditatie FOCUS 'Fewer opportunities'

Focus 6
september 2026

De Europese Commissie beschouwt **deelnemers met *fewer opportunities*** als een **prioritaire doelgroep**. Het is daarom belangrijk om hen correct te registreren. Omdat we vaststellen dat dit niet altijd (correct) gebeurt, gaan we in deze focus dieper in op deze categorie deelnemers.

Wat?

Deelnemers met fewer opportunities zijn deelnemers die door hun persoonlijke situatie of thuissituatie **grotere drempels** ervaren om deel te nemen aan mobiliteiten binnen Erasmus+. Hun deelname brengt vaak **extra uitdagingen** met zich mee, zowel voor de deelnemers zelf als voor de organiserende instelling. Om deze drempels te verlagen en deelname mogelijk te maken, voorziet de Europese Commissie **bijkomende financiële ondersteuning** voor deze doelgroep. Denk hierbij niet enkel aan lerenden maar **ook** aan **personeelsleden** die met extra uitdagingen te kampen hebben. Ook zij kunnen geregistreerd worden onder fewer opportunities.

Categorieën

De Europese Commissie onderscheidt een achttal categorieën om deelnemers met fewer opportunities te registreren. Deze categorieën zijn ruim omschreven, waardoor een deelnemer vaak onder meerdere categorieën kan vallen. Om de statistieken beter te kunnen verwerken vragen we aan de organisaties in Vlaanderen om **enkel** de categorieën '**disabilities**' en '**economic barriers**' te gebruiken. Deze categorieën mogen wel breed geïnterpreteerd worden.

- **Disabilities**:
  - **fysieke beperkingen**
  - **ontwikkelingsstoornissen** zoals ASS, DCD, ODD, AD(H)D
  - **taalontwikkelingsstoornissen**
  - **leerstoornissen** zoals dyslexie en dyscalculie
  - **tijdelijke beperkingen** bijvoorbeeld een recent geopereerde knie of een gebroken arm (enkel wanneer de betrokken persoon extra zorg of aanpassingen nodig heeft die niet door het ziekenfonds worden terugbetaald)
- **Economic barriers**:
  - **laaggeschoolde volwassenen** (geen diploma 3e graad)
  - **volwassenen met een vervangingsinkomen**
  - **diverse factoren** bij **GOK- en SES-leerlingen** (anderstaligheid, andere geloofsovertuiging, laaggeschoolde ouders, kwetsbare of problematische thuissituatie...)

Door deelnemers op deze manier te registreren, zorgen we voor een meer uniforme rapportering en een duidelijker beeld van de doelgroepen die binnen Erasmus+ worden bereikt.

Dit document werd ontwikkeld ter ondersteuning. Raadpleeg ook steeds de programmagids en het contract. Wat in de programmagids en het contract staat, heeft voorrang op deze informatie. Informatie kan ook per calljaar verschillend zijn.

epos

True or false?

Ja of nee?

Goedgekeurd of afgekeurd?

Groen of rood?

True or false?

In de BM mag ik 2 categorieën aanduiden:

disabilities en economic barriers

True or false?

Wordt er bij de rapportering verwacht te rapporteren over alle horizontale prioriteiten?

True or false?

De Declaration of Honour moet als bijlage bij het eindrapport worden opgeladen

True or false?

De deelnamebewijzen moeten als bijlage bij het eindrapport worden opgeladen

True or false?

Voor geaccrediteerden kan inclusiesteun voor deelnemers enkel worden aangevraagd bij de aanvraag of via de IAE

True or false?

Voor kosten die niet worden aanvaard onder inclusiesteun voor de deelnemer, kunnen steeds OS-middelen of inclusiesteun voor de organisatie worden ingezet.

Goedgekeurd of afgekeurd?

Het aanbieden van deze stage is een grote meerwaarde voor onze kansarme leerlingen.

We hebben een heel hoge OKI-score.

Er worden kosten gemaakt voor materiële middelen, bijvoorbeeld (veiligheids)kledij, shampoo, reiskoffers enz.

Goedgekeurd of afgekeurd?

Tijdens de reis is er een tussenlanding in de VS

omdat de tickets pas laat werden geboekt.

Hierdoor zijn er kosten verbonden aan een ESTA.

Goedgekeurd of afgekeurd?

Tijdens de reis is er een tussenlanding.

Hiervoor is een vaccinatie nodig.

Goedgekeurd of afgekeurd?

Er zijn veel FO-deelnemers in de groep.

Om culturele activiteiten te kunnen doen,

hebben zij een verhoging van de dagvergoeding nodig.

Goedgekeurd of afgekeurd?

De moeder van een leerling heeft een chronische ziekte

en haar dochter zorgt thuis voor haar:

“Bij dit geval kan ik je hulp gebruiken met aanbevelingen in hoeverre en hoe ik deze leerling zorgeloos kan laten deelnemen. Uit haar dossier heb ik ook begrepen dat er meer aan de hand is dan wat ze hier beschrijft. Kan ik bijvoorbeeld thuisverpleging voor de moeder financieren, als ze nog niet opgenomen is, tijdens haar stage?”

Goedgekeurd of afgekeurd?

Een minderjarige leerling (17 jaar) gaat gedurende 15 dagen individueel stage lopen.

Deze leerling heeft autisme en moet alleen reizen.
Individuele begeleiding door de luchtvaartmaatschappij lijkt aangewezen, maar hieraan is een kost verbonden.

Goedgekeurd of afgekeurd?

“Deze leerling was geselecteerd voor het project, maar moet binnenkort een ernstige knieoperatie ondergaan.
Op het moment van vertrek zal hij nog niet volledig mobiel zijn. Onze partner ter plaatse kan ondersteuning bieden door een zittende en goed toegankelijke stageplaats, een aangepast gastgezin en eventueel aangepast vervoer te voorzien. De leerling zou ter plaatse echter nog twee tot drie keer per week kinesitherapie moeten volgen. Volgens het ziekenfonds komen deze kosten in het buitenland niet in aanmerking voor terugbetaling. Onze partner ter plaatse schat de kosten op 50 tot 70 euro per sessie.

Kunnen wij hiervoor inclusiesteun aanvragen?”

Goedgekeurd of afgekeurd?

“Wij zijn een secundaire school in een stedelijke context.
Onze leerlingen komen vaak uit gezinnen
met een lagere socio-economische achtergrond en behoren tot
doelgroepen met minder kansen.
We hebben dus voor deze leerlingen inclusion support nodig.”

Goedgekeurd of afgekeurd?

“Er neemt een dove deelnemer deel.

Wij wensen een begeleidende tolk te vergoeden voor 50 uur

over een periode van drie weken, aan X euro per uur.

De totale aanvraag bedraagt dus X euro.”

Goedgekeurd of afgekeurd?

Een deelnemer die angstaanvallen krijgt in onbekende situaties, heeft ter plaatse psychologische ondersteuning nodig.

Hij is een FO-deelnemer.

Mogen we hiervoor inclusiesteun aanvragen?

Goedgekeurd of afgekeurd?

Onze leerlingen willen een safari doen en het is in het land van bestemming verplicht om hiervoor een bepaalde vaccinatie te krijgen.

Mogen we voor FO-deelnemers inclusiesteun aanvragen?

Jullie zijn aan zet!

EPOS Workshop – Inclusie

Deel ervaringen en inzichten uit jullie project.

Domein en leeftijd van de leerlingen

Een inclusiesucces

Een uitdaging

Een les die we hebben geleerd

epOs

Horizon

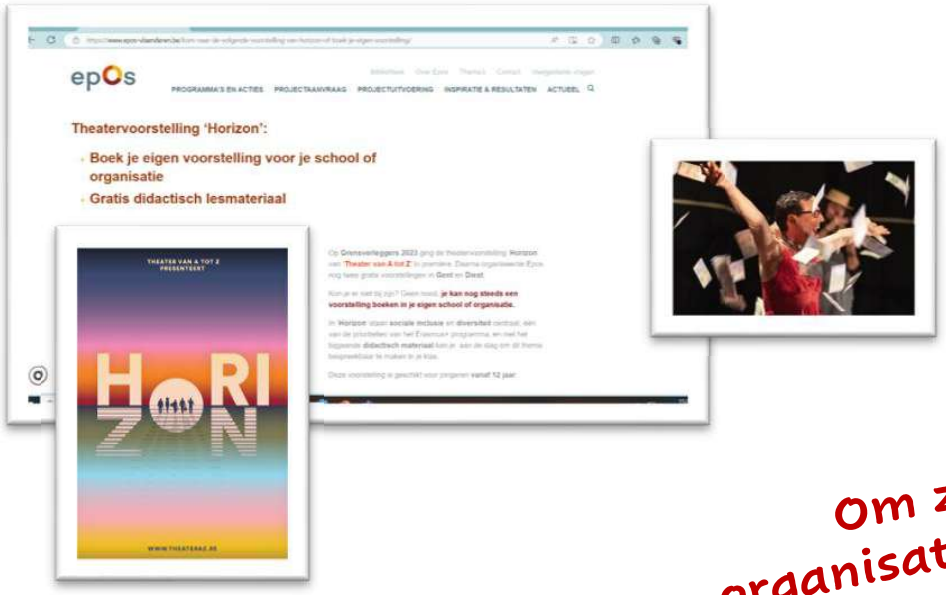

Om zoveel mogelijk scholen en organisaties de kans te geven om mee te genieten van dit theaterstuk rond inclusie, besloten we een opname van de voorstelling te maken.

Je kan deze opname gratis bekijken!

Bekijk gratis de opname van 'Horizon' - Epos Vlaanderen

Neem regelmatig een kijkje!

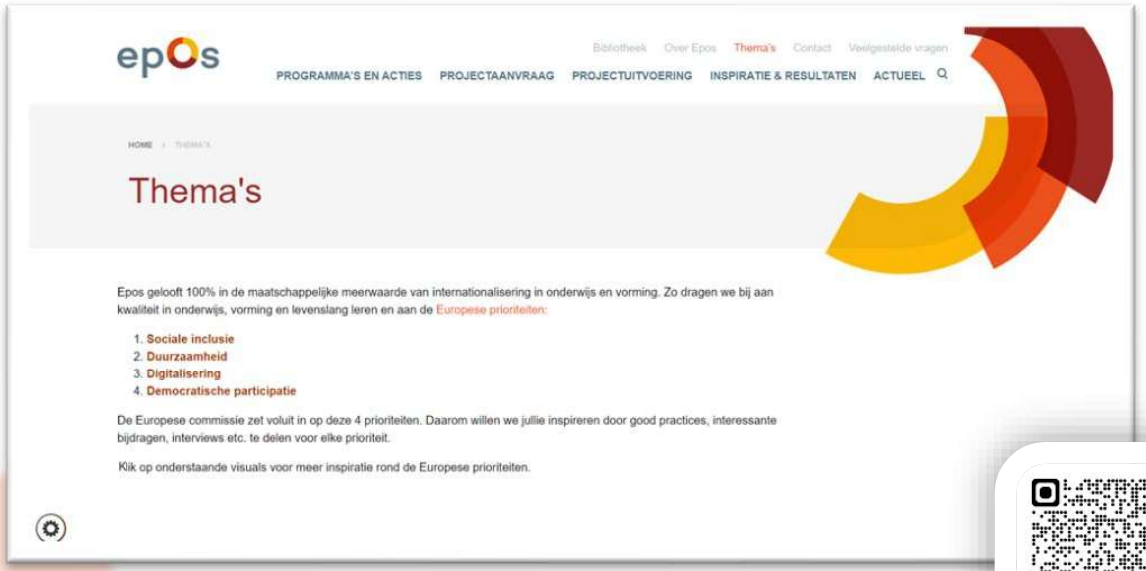

Lopende oproepen TCA

Lopende oproepen - Epos Vlaanderen (epos-vlaanderen.be)

Bedankt!

isabella.livoti@epos-vlaanderen.be

Epos compenseert haar volledige CO2-uitstoot en engageert zich om haar ecologische voetafdruk te blijven reduceren.